

OBSAH

1. Úvod (B. Brozmanová)	8
Definícia odboru ortopedická protetika a jeho vzťah k iným medicínskym odborom	10
História ortopedickej protetiky	11
2. Etika ortopedického technika	16
Zdravotnícka etika v starostlivosti o telesne postihnutých	16
Špecifickosť telesne postihnutých v porovnaní s inými pacientmi	18
3. Organizácia ortopedickoprotetickej starostlivosti	20
Vývoj ortopedickoprotetickej starostlivosti u nás	20
Organizácia súčasnej ortopedickoprotetickej starostlivosti a koncepcia odboru ortopedická protetika	22
Oddelenia ortopedickej protetiky	24
Základná dokumentácia v ortopedickej protetike a jej význam v liečebno-preventívnej starostlivosti	25
Organizácia a štruktúra výroby ortopedických pomôcok, výrobné podniky na území ČSFR	27
4. Rozdelenie odboru ortopedická protetika	30
Všeobecné hľadiská rozdelenia ortopedických pomôcok	32
Rozdelenie ortopedických pomôcok podľa spôsobu vyhotovenia	33
Všeobecné nároky na ortopedické pomôcky	34
5. Vyšetrovacie metódy v ortopedickej protetike	37
Základné vyšetrenie ortopedickoprotetického pacienta	37
Ortopedickoprotetická somatometria	39
Vyšetrovanie rozsahu kĺbovej pohyblivosti a pomocné vyšetrovacie metódy v ortopedickej protetike	47
Protetometrické pomôcky. Vyšetrenie klenby nohy	48
Špeciálne vyšetrovacie metódy v ortopedickej protetike	51
6. Rozdelenie a druhy ortopedických pomôcok a ich funkcie	53
Oporné body a závesné plochy na ľudskom tele	53
Hlavné súčasti ortopedických pomôcok	56
Najčastejšie typy merných podkladov a spôsoby ich získavania	59
Práca so sadrou	61
Príprava pacienta na sadrovanie, všeobecný postup pred zhotovením negatívneho odliatku	62

Všeobecný postup pri zhotovovaní negatívneho sadrového odliatku	65
Výskyt možných chýb pri zhotovovaní negatívneho sadrového odliatku	67
Stručný náčrt postupu po dohotovenie individuálnej ortopedickej pomôcky	69
Protézy horných a dolných končatín, ich úlohy a možnosti (E. Cmunt)	71
Základné predpoklady a spôsoby pôsobenia ortéz	73
Epitézy (B. Brozmanová)	76
Ortopedická obuv a ortopedické vložky	77
Rehabilitačné a kompenzačné pomôcky	79
Oporné pomôcky umožňujúce lokomóciu telesne postihnutých	81
Vozíky pre telesne postihnutých	86
Zásady preskripcie vozíkov pre telesne postihnutých	89
 7. Ortézy dolných končatín	 92
Biomechanické a kineziologické hľadiská a ich význam pre ortopedickú protetiku	92
Ošetrovanie dolných končatín ortézami	95
Rozdelenie ortéz dolných končatín podľa funkcie a mechanizmu pôso- benia	97
Rozdelenie ortéz dolných končatín vzhľadom k ich pôsobeniu na pohyb a k základným konštrukčným možnostiam	101
Materiálové a konštrukčné možnosti v ortotike dolných končatín	104
Snímanie sadrových odliatkov pre ortézy dolných končatín	108
Ortézy nohy	110
Kolenné ortézy	119
Ortézy pôsobiace na kolenný kĺb	119
Stehnové a predkolenné ortézy	123
Bedrové ortézy	125
Ortézy na konzervatívnu liečbu vrodených dysplázií bedrového kĺbu	125
Ortézy odľahčujúce bedrový kĺb	128
Ortézy na vyrovňovanie rozdielnej dĺžky dolných končatín	131
Ortézy používané pri postihnutiach vyplývajúcich z poškodenia CNS a pri léziách periférnych nervov	137
 8. Ortézy horných končatín (J. Koreň)	 143
Postavenie ruky v procese vývoja človeka	143
Príčiny a následky straty funkčnej schopnosti hornej končatiny	143
Stručné biomechanické poznámky k funkcii hornej končatiny	145
Rozdelenie ortéz horných končatín podľa jednotlivých kritérií	150
Všeobecné poznámky k deleniu ortéz	150
Delenie ortéz z hľadiska ich pôsobenia na pohyb	151
Delenie ortéz podľa účelu, ktorému slúžia z hľadiska ošetrovania	152
Delenie ortéz podľa podielu svalstva postihnutej končatiny na liečebnom ovplyvnení chyby	152
Delenie ortéz podľa funkcie a mechanizmu pôsobenia	153
Delenie ortéz podľa spôsobu ovládania	155
Delenie ortéz podľa ochorení, pre ktoré sa používajú	158
Delenie ortéz podľa spôsobu konštrukcie a druhu použitého materiálu	161
Všeobecné zásady odoberania merných podkladov pre zhotovenie ortéz horných končatín	164
Druhy modelov pre zhotovenie ortéz horných končatín	165
Snímanie sadrových odliatkov pre ortézy horných končatín	168
Postup pri snímaní sadrového odliatku hornej končatiny a ramenného koša	170
Systematika ortéz	173
Ortézy prstov	173

Ortézy prstov a ruky	178
Ortézy zápästia a ruky	182
Ortézy laktového kĺbu	187
Ortézy ramenného pletenca, ramenného kĺbu a laktového kĺbu	190
Ortézy ramena, lakťa, zápästia a ruky	195
9. Ortézy trupu (B. Brozmanová)	196
Možnosti ortopedickej protetiky pri ovplyvňovaní chybného držania a de- formít skeletu trupu	196
Biomechanické pôsobenie ortézy na chrbticu, indikácie ortéz trupu	198
Základné predpoklady správnej konštrukcie ortéz trupu	200
Rozdelenie ortéz trupu	202
Krčné ortézy	204
Sadrové korzety a sadrové lôžka	207
Ortézy používané pri chybnom držaní tela	213
Reklinačné a hyperextenzné ortézy	217
Ortézy používané pri liečbe skolióz	221
Všeobecne o skoliózach	221
Konzervatívna liečba skolióz	226
Korzet Milwaukee (CTLISO)	228
TLS ortézy v liečbe skoliózy	233
Ortézy používané v minulej a súčasnej „klasickej“ liečbe skolióz	236
Oporné a fixačné ortézy trupu	241
Bedrové a brušné pásy	244
Iné ortézy trupu používané pri liečbe a kompenzácii postihnutí v oblasti hrudníka a trupu	249
10. Kalceotika (E. Cmunt)	252
Všeobecná časť	252
Úvod	252
Poznámky z funkčnej anatómie nohy	252
Druhy pohybov nohy, formy a podmienky jej činnosti	254
Ortopedické vložky	260
Druhy ortopedických vložiek so zreteľom na spôsob účinku na postihnu- tú nohu	261
Druhy ortopedických vložiek a pomôcok pre nohu podľa ich tvaru a mies- ta pôsobenia	262
Rozdelenie ortopedických vložiek podľa ohybnosti	264
Všeobecne o obuvi	266
Ortopedická obuv	269
Možnosti ovplyvnenia chyby nohy ortopedickou obuvou	270
Zariadenia na zvršku obuvi	270
Zariadenia na spodku obuvi	274
Úpravy celého spodku obuvi	284
Špeciálna časť	287
Zdravá noha	287
Deformity nohy	288
Kalceotické ošetrenie nerovnakej dĺžky končatín	298
Stavy po poraneniach nohy a reumaticky postihnutá noha	299
11. Sériovo vyrábané mäkké bandáže (B. Brozmanová)	301
Prietržové pásy	301
Pomôcky na odvádzanie výlučkov z tela umelými vývodmi	304
Liečebné a preventívne pomôcky z textilu	308

12. Amputácie končatín	312
Úvod do problematiky amputácií	312
Minimum o chirurgii amputačného kýpťa	314
Typy a úrovne amputácií končatín	317
Topika amputácií na hornej končatine	319
Topika amputácií na dolnej končatine	320
Fyziologické zmeny amputačného kýpťa a jeho hodnotenie	325
Patologické zmeny amputačného kýpťa	328
Poamputačné patologické zmeny amputačného kýpťa	328
Patologické zmeny amputačného kýpťa z nedostatočnej starostlivosti	330
Zmeny amputačného kýpťa z nevhodného používania protézy	331
Rehabilitácia amputovaných pred aplikáciou protézy	333
Zásady hygienickej starostlivosti a ošetrovania amputačného kýpťa	337
 13. Protézy dolných končatín	340
Najdôležitejšie faktory podmieňujúce efektívne využitie protézy. Kontra-indikácie protézovania	340
Rozdelenie protézovania podľa dĺžky intervalu medzi amputáciou a aplikáciou prvej protézy	343
Protézovanie na operačnom stole	343
Včasné protézovanie	346
Základné možnosti fixácie protéz k telu pacienta	349
Klasické upínanie protéz pomocou upínacích elementov	349
Protézy s priamym upínaním na telo pacienta	353
Merné podklady používané pri zhotovovaní protéz dolnej končatiny	356
Protetické riešenie amputačných strát nohy	360
Protetické riešenie amputačných strát predkolenia	364
Protetické ošetrenie štandardných predkolenných kýpťov klasickými protézami	364
Bezdlahové protézy predkolenia	368
Protetické ošetrenie neštandardných amputačných predkolenných kýpťov	373
Protetické ošetrenie amputačných strát stehna	377
Súčasná možnosť protetického ošetrenia stehnových kýpťov a stavov po exartikulácii kolena	377
Základné predpoklady optimálnej konštrukcie stehnových protéz	381
Protetické ošetrenie amputačného kýpťa v oblasti bedrového kĺbu	387
Pomocné súčiastky a zariadenia protéz dolných končatín	393
Protézové chodidlo (I. Hadraba)	395
Reedukácia chôdze pacientov s protézami dolných končatín (B. Brozmannová)	399
Nácvik základných úkonov a denných činností pacientov s protézami dolných končatín	403
 14. Protézy horných končatín (I. Hadraba)	406
Úvod do problematiky protetického ošetrenia horných končatín	406
Základná skladba protéz horných končatín	410
Základné sériovo vyrábané dielce, polotovary a materiály pre protézy horných končatín	413
Stavba protéz pre kýpte horných končatín	415
Pasívne protézy horných končatín	418
Protézy horných končatín ovládané vlastnou silou používateľa	419
Protézy horných končatín ovládané vonkajšou silou	424

Zhodnotenie ovládacích mechanizmov protéz horných končatín	427
Dočasné, cvičné a pracovné protézy horných končatín	429
15. Ortopedická protetika detského veku	431
Charakteristické črty protetiky detského veku a ich odlišnosti od protetiky dospelých	431
Detské protézy horných končatín	432
Odchýlky pri zhotovovaní protéz horných končatín v detskom veku	433
Rozhodnutie o vhodnosti aplikácie aktívnych protéz horných končatín u detí	436
Vrodené a pourazové zmeny horných končatín	437
Testovanie a meranie	438
Niektoré poznámky o kýptovom lôžku a ťahovom ovládaní protéz horných končatín u detí	439
Voľba pracovného násadca	440
Vzhľad pomôcky a kritériá výmeny	440
Indikácie a kontraindikácie detských myoelektrických protéz	441
Protézy dolných končatín	443
Ortézy horných končatín	447
Ortézy dolných končatín	449
Trupové ortézy	450
Mäkké bandáže, stomické pomôcky a ortopedická obuv	450
16. Geriatrická ortopedická protetika	452
Základné črty charakteristické pre starších používateľov ortopedických pomôcok	452
Základné charakteristiky ortopedických pomôcok pre vyššie vekové skupiny	454
Potreby pre pacientov vyšších vekových skupín	455
Stavba niektorých protetických pomôcok pre pacientov vyššieho veku	458
Niektoré poznatky vyplývajúce z vyšetrenia starých ľudí s protézami dolných končatín	460
Rehabilitácia pacientov vyššieho veku používajúcich ortopedické pomôcky	463
Prístup ortopedického technika k postihnutým vyšších vekových skupín	465
Slovníček odborných výrazov	467
Register	473